

Indiai Köztársaság

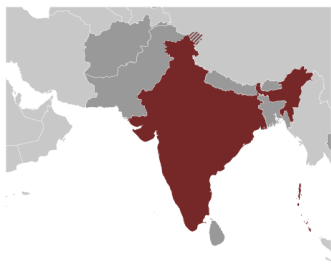
– Üzletkötés és vállalat alapítás – tudnivalók magyar vállalkozók számára –

Tartalom

Tartalom	1
Alapadatok.....	3
1. Történelmi áttekintés	4
2. További hasznos információk angol nyelven	5
Gazdasági helyzet	6
1. Legfontosabb indikátorok.....	6
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	7
3. Gazdasági helyzet	7
4. További hasznos információk magyar nyelven.....	8
5. További hasznos információk a gazdaságról angol nyelven.....	8
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	9
1. Politikai, államközi kapcsolatok	9
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	9
3. Idegenforgalmi kapcsolatok	11
Jogi, szabályozási környezet.....	11
1. Indiából Magyarországra történő behozatal (import) szabályozása.....	11
2. Magyarországról Indiába irányuló kivitel (export) szabályozása	12
3. Vállalat alapítás	13
4. Ingatlanvásárlás.....	15
5. Egyéb.....	15
6. További hasznos jogi információk angol nyelven.....	16
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés.....	16
1. Eximbank országgockázati besorolás	16
2. Helyi fejlesztési bank	16
3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek.....	16
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	16
5. Tenderlehetőségek	19
Praktikus információk	19
1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal	19

2. Külgazdasági attasék.....	20
3. India nagykövetség.....	20
4. Beutazási feltételek.....	20
5. Egészségügyi helyzet.....	21
6. Közbiztonság	22
7. Infrastruktúra, közlekedés.....	23
8. Repülőterek, légitársaságok.....	24
9. Banki szolgáltatások elérhetősége	24
10. Egyéb.....	25
Kultúra.....	25
1. Vallás, vallási szokások	25
2. Fontosabb ünnepek.....	26
3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	27
4. További hasznos információ a kultúráról magyar nyelven.....	28
5. További hasznos információ a kultúráról angol nyelven.....	28
További információk, linkgyűjtemény	28
1. Általános információk	28
2. Újdelhi.....	28
3. Mumbai.....	29
4. Angol nyelvű napilapok	29
5. Repterek és légitársaságok.....	29

Alapadatok

Hivatalos név: Indiai Köztársaság

Főváros	Újdelhi
Államforma	Szövetségi Köztársaság
Államfő	Pranab Mukherjee (köztársasági elnök)
Kormányfő	Narendra Modi
Hivatalos nyelvek	Hindi, angol és 15 egyéb hivatalos nyelv
Pénznem	Indiai rúpia (INR)
Területe	3 287 263 km**
Lakossága	1,251,695,584 (2015-ös júliusi becslés)**
Időeltolódás	GMT + 5 óra 30 perc
Nemzetiségi megoszlás	Indoárja (72%), dravida (25%), mongoloid és egyéb (3%)
Vallási megoszlás	Hindu 79.8%, Muslim 14.2%, Christian 2.3%, Sikh 1.7%, other and unspecified 2% (2011 est.)
Jelentősebb városok (agglomerációval)	Mumbai (21,9 millió fő), Kolkata (15,6 millió fő), Chennai (7,5 millió fő), Bengaluru (6,5 millió fő), Hyderabad (6,4 millió fő), Pune (5,5 millió fő)
Nemzeti ünnep	Január 26. (Köztársaság napja) Augusztus 15. (Függetlenség napja) Október 2. (Mahatma Gandhi születésnapja)

Forrás: <http://planethungary.com/india>

**<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

India 28 államra (Ándhra Prades, Himácsal Prades, Meghálaja, Tripura, Arunácsal Prades, Dzsammu és Kasmír, Mizoram, Uttarakhand, Asszám, Dzshárkhhand, Nágaföld, Uttar Prades, Bihár, Karnátaka, Orisza, Nyugat-Bengál, Cshattíszgarh, Kerala, Pandzsáb, Goa, Madhja Prades, Rádzsasztán, Gudzsarát, Mahárástra, Szikkim, Harijána, Manipur, Tamilnádu) és 7 szövetségi területre (Andamán- és Nikobár-szigetek, Csndígarh, Dadra és Nagar Haveli, Daman és Diu, Laksadíva, Puduccseri, Delhi) van felosztva. A tagállamok, Delhi és Pondicseri szövetségi terület saját választott kormánnyal rendelkezik, míg a többi szövetségi terület élén a szövetségi kormány által kinevezett hivatalnok áll. (Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/India_sz%C3%B6vets%C3%A9gi_ter%C3%BCletei)

1. Történelmi áttekintés

Az első nagyobb civilizáció időszámításunk előtt mintegy 2500 évvel virágzott India területén, az Indus folyó völgyében. E civilizáció legnagyobb városai Mohandzsedaró és a mai Pakisztán területén található Harappa voltak, amelyeket a helyi papság irányított. Itt alakultak ki a hinduizmus csírái is. Az i.e. 1500 és 200 közötti években közép-ázsiai árja törzsek özönlöttek el India északi részét és átvették az irányítást a terület fölött, a helyi lakosság pedig déli irányba menekült.

India gyarmatosítása a 16-17. században kezdődött meg. Az ország híres volt selyemszövedéiről és fűszereiről, ami felkeltette az európai országok figyelmét. A Brit Kelet-indiai Társaság hajtotta végre India elfoglalását, ez a terület biztosította a kincstár számára a legnagyobb bevételt. Az egykori brit fennhatóság alapvetően meghatározta India mai államrendezkedését, azonban nem ők voltak az egyedüli európai nemzet, amely részt vett India felosztásában: 1510 óta portugál fennhatóság alá tartozott Goa és Franciaországnak, Dániának és Hollandiának is voltak kereskedelmi központjai a kontinensnyi országban. A Brit Kelet Indiai Társaság úgy tekintett Indiára, mint elsődleges meggazdagodási forrásra, éppen ezért az ország kulturális és vallási életébe nem szóltak bele. A gyarmatosítók

hatalmuk kiépítése után erőteljes fejlesztésbe kezdtek, kiterjesztették a vas- és a szénbányászatot, fejlesztették a tea-, kávé- és gyapotültetvényeket, és jelentős vasútépítésbe kezdtek. Az angolok könnyítettek a földbirtokosok adminisztrációs terhein és egyszerűsítették az adóbeszedést. Ezzel az intézkedéssel azonban elősegítették egy nagyszámú elszegényedett földnélküli parasztság kialakulását, amelynek megléte a mai napi súlyos problémát jelent elsősorban Bihar és Nyugat-Bengál államokban. Az 1857-es észak-indiai felkelést követően az ország irányítása rendeleti úton a brit kormányhoz került. A brit uralom elleni első komolyabb ellenállásra a 20. század fordulóján került sor. Az India önkormányzására létrehívott Kongresszus végső célja a teljes függetlenség volt. Ehhez a Dél-Afrikából hazatért képzett jogász, Mahatma Gandhi segítségét is igénybe vette, a passzív ellenállás (satyagraha) politikáját alkalmazva.

A kolonializmusnak a II. világháború vetett véget, ekkorra India függetlenséghez való joga elvitathatatlanná vált. Az országban élő nagy muzulmán közösség ugyanakkor rádöbbsent, hogy egy független Indiában értelemszerűen hindu-dominancia érvényesülne, ezért megkezdődtek a muszlim függetlenedési törekvések. A 20. század beköszöntével Mahatma Gandhi vezetésével erőszakmentes tüntetések kezdődtek Indiában, melyek 1947. augusztus 15-én elérték céljukat és India függetlenné vált, de az ország hivatalosan csak 1950. január 26-án vált köztársasággá.

Az 1990-es években felerősödtek a különállási törekvések Indiában, amit jól mutat a hindu nacionalista párt, a Bharatiya Janata hatalomra jutása. Az ország 1998-ban elvégezte első sikeres nukleáris fegyvertesztjeit, ami szintén a nacionalista érzések felkorbácsolását volt hivatott szolgálni.

Kashmírban a határ menti csatározások 2002-ben azzal fenyegettek, hogy háborúvá terebélyesednek, közben pedig mind India, mind Pakisztán folyamatos nukleáris tesztek hajtott végre. A válság elmélyülése miatt az Egyesült Államok és Nagy-Britannia távozásra szólította fel állampolgárait a két országból. 2003 végére mindkét állam aláírta a tűzszüneti megállapodást és helyreállították a légi kapcsolatot a két főváros között, az indiai kormány pedig történelmi jelentőségű tárgyalásokat kezdett a kashmíri szeparatistákkal. A 2004-es parlamenti választásokon a Sonja Gandhi által vezetett Kongresszusi Párt győzött és 10 év óta első ízben sikerült leváltani a hatalmon lévő hindu pártot. Sonja Gandhi visszautasította a miniszterelnöki posztot, maga helyett a gazdasági reformista Manmohan Singh-et jelölte a posztra, aki India első szikh vezetője lett.

(Forrás: <http://planethungary.com/india#tortenelem>, <http://en.wikipedia.org/wiki/India>, http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_India)

2. További hasznos információk angol nyelven

Az ország politikájáról:

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

IBN Live: <http://ibnlive.in.com/politics/>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_India

Az ország földrajzáról:

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

Mapsofindia.com, India térképe: <http://www.mapsofindia.com/geography/>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_India

About.com, földrajzi információk Indiáról:

<http://geography.about.com/od/indiamaps/a/indiageography.htm>

Princeton Egyetem weboldala:

http://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Geography_of_India.html

Az ország történelméről:

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_India

Mapsofindia.com, India történelméről: <http://www.mapsofindia.com/history/>

Ancient Enciklopédia: <http://www.ancient.eu.com/india/>

HistoryofIndia.com, weboldal India történelméről: <http://www.historyindia.org/>

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GDP (milliárd USD)*	834,2	949,1	1238,7	1224,1	1365,4	1710,9	1872,8	1841,7	1876,8	2048	2183
Egy főre jutó GDP (USD)*	740,1	830,2	1068,7	1042,1	1147,2	1417,1	1539,6	1503	1498,9	1581,5	1617****
Egy főre jutó GNI (USD)*	740	820	960	1050	1170	1290	1450	1550	1570	1570	n.a.
GDP növekedési üteme (% , év/év)*	9,3	9,3	9,8	3,9	8,5	10,5	6,3	4,5	4,7	7,3	7,3
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	9,7	12,2	9,7	4,4	9,2	7,6	7,8	1	4,4	5,6	n.a.
Infláció (fogyasztói árak, %)*	4,2	6,1	6,4	8,4	10,9	12,0	8,9	9,3	10,9	6,4	5,9
Exportvolumen (milliárd USD)*	155,5	180,4	209,5	224,4	262,1	244,3	278,4	317,9	n.a.	329,6	287,6
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,507	0,515	0,525	0,533	0,540	0,547	0,551	0,554; hely	0,586; hely	0,563; hely	n.a.
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	n.a.	4,5; 42. hely	4,3; 48. hely	4,3; 50. hely	4,3; 49. hely	4,3; 51. hely	4,3; 56. hely	4,3; 59. hely	4,3; 60. hely	4,2; 71. hely	144 országból

Forrás: *<http://data.worldbank.org/country/india>

** <http://hdr.undp.org/en/statistics/>, kategória: „közepes”

*** <http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

**** <https://knoema.com/sijweyg/gdp-per-capita-ranking-2015-data-and-charts>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Legfontosabb exportpartnerek	USA 13.4%, Egyesült Arab Emírségek 10.4%, Hong Kong 4.3%, Kína 4.2%, Szaúd Arábia 4% (2014)
Legfontosabb exporttermékek	kőolajtermékek, drágakövek, gépek, vas és acél, vegyszerek, járművek, ruházat
Importvolumen	432,3 milliárd USD (2015, becslés)
Legfontosabb importpartnerek	Kína 12.7%, Szaúd Arábia 7.1%, Egyesült Arab Emírségek 5.9%, USA 4.6%, Svájc 4.6% (2014)
Legfontosabb importtermékek	nyersolaj, drágakövek, gépek, trágya, vas és acél, vegyszerek

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

3. Gazdasági helyzet

India 2015-ben 2183 milliárd USD-os GDP-jével a világ 7. legnagyobb gazdasága volt, Ázsián belül Kína és Japán után a 3. helyen állt, azonban az egy főre jutó GDP szerinti rangsorban már csak a 122. helyen (2015-es adat). Súlyos problémát jelent a szegénység, az országban hivatalosan 373 millió ember él a szegénységi küszöb alatt.

Vezető ágazatok a GDP-hez való hozzájárulásuk sorrendjében: kereskedelem, idegenforgalom, közlekedés és távközlés, pénzügyek, biztosítás, ingatlan- és üzleti szolgáltatások, bányászat, építőipar, infrastrukturális szolgáltatások. Az indiai GDP-n belül a mezőgazdaság részaránya 16,1%, az iparé 29,5%, a szolgáltatásoké pedig 54,4%.

A mezőgazdasági termelés volumenét tekintve India a második a világon. A mezőgazdaság eredetileg nagybirtokos rendszerben működött Indiában, később a földeket államosították, de a parasztok helyzete ezzel nem sokat változott: ugyanúgy bérlik kicsi parcelláikat, de most már az államnak fizetik a bérlet díját. A gépesítés, a vegyszerezés, a biotechnológiai újdonságok alkalmazása elenyésző. A legfontosabb gabonanövény a rizs, amely azonban erősen kiszolgáltatott az időjárás viszontagságainak, így hozama változó. Mivel a lakosság fele él közvetlenül a mezőgazdaságból, annak teljesítménye alapvetően meghatározza a nemzetgazdaság egészét. Az elmúlt évek kiváló gabonatermése miatt az állami raktárak szinte teljesen megteltek. A magas tartalékok miatt elképzelhető, hogy India a közeljövőben gabonaexportőrként fog megjelenni a világpiacon.

Az indiai behozatal egyik legfontosabb részét az energiahordozók teszik ki, mivel India az ország igényeihez képest szegény hagyományos olaj- és szénforrásokban. Bizonytalan az áramellátás, gyakoriak az áramszünetek, és az áramhálózat nincs kiépítve. A házi energiafelhasználás aggregátorokkal, kis napelemekkel és akkumulátorokkal történik. E mellett a hűtőkapacitás és a hűtőkocsik használata is bonyolult és drága.

Az ipar növekvő részarányt képvisel az indiai GDP-n belül, dinamikusan fejlődik. A legfontosabb ágazatok az acél- és vasgyártás, az energiaipar, a vegyipar, a gyógyszergyártás, az autógyártás, az elektronika, és még mindig jelentős a tradicionális textilipar. Az ország energia- és energiahordozó-hiánya miatt kiemelt szerepe van a megújuló energiát hasznosító iparágaknak, ezen belül is a szél- és a napenergiát hasznosító vállalkozásoknak.

A szolgáltatások tekintetében India világszinten is vezető szerepet játszik az outsourcing, a call-centerek és egyéb back-office tevékenységek területén. India a telekommunikációs szolgáltatások terén is kiemelt szerepet tölt be, mivel ez a világ második legnagyobb, és legolcsóbb mobiltelefon-piac. Kiemelten fejlődnek az orvosi szolgáltatások, egyre több drága műtéti beavatkozást végeznek el Indiában külföldieken, akár a külföldi egészségbiztosítók által megtérítve is. Megjegyzendő, hogy az indiai egyetemek és kutatási intézmények szorosan együttműködnek a cégekkel, illetve önállóan is jelentős projekteket valósítanak meg.

A gazdasági válság negatív hatásainak enyhítése és a költségvetés stabilizálásának érdekében 2012 szeptemberében engedélyezték a külföldi tőke megjelenését a kiskereskedelemben. A jellemzően családi kisvállalkozásokra támaszkodó indiai kiskereskedők ezt a változást negatívan élik meg, állásuk, üzletük elvesztésétől tartanak a nyugati konkurencia, például a hipermarket-láncok megjelenése miatt. További intézkedésként a kormányzat 10%-kal csökkentette az olaj árának állami támogatását, valamint korlátozták a támogatott áron kapható palackos gáz mennyiségét. Az olaj árának további emelkedése tovább fékezheti a gazdaságot.

2014 májusában Indiában lezajlott a világtörténelem eddigi legnagyobb parlamenti választása. A választások rekordszámú résztvevővel zajlottak le öt hét alatt, április elejétől május 12-ig: mintegy 551 millióan járultak az urnákhoz, így a részvételi arány elérte a szintén rekordnak számító 66,38 százalékot. A választásokon abszolút többséget szerzett a Narendra Modi vezette hindu nacionalista Bháratija Dzsanaata Párt (Indiai Néppárt, BJP).

A Modi által meghirdetett – a külföldi vállalatok helyi beruházásait megkönnyítő – Make in India programnak köszönhetően olyan cégóriások érkeztek 2015-ben a dél-ázsiai országba, mint a kínai Lenovo vagy a világ legnagyobb technológiai gyártója, a tajvani Foxconn. A beruházási kedv a gazdaság idei teljesítményén is meglátszott: a szeptember végéig tartó három hónapban 7,4 százalékkal nőtt az indiai gazdaság éves összevetésben.

India tagja a következő szervezeteknek: ENSZ, IMF, UNESCO, Nemzetközösség (Commonwealth of Nations), WTO, Arab Liga (megfigyelő státuszú tag), Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN), G8+5, G20, G33, BRICS

(Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>,

http://index.hu/kulfold/2014/05/16/a_hindu_nacionalistak_nyertek_az_indiai_valasztast/)

4. További hasznos információk magyar nyelven

Business Hungary: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-india>

5. További hasznos információk a gazdaságról angol nyelven

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index: <http://hdr.undp.org/en/statistics/>

Versenyképességi Index: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015/>

A Világbank adatbázisa: <http://data.worldbank.org/country/india>

India központi statisztikai hivatala angol nyelven:

http://mospi.nic.in/Mospi_New/site/home.aspx

Gazdaságtörténet: <http://www.mapsofindia.com/history/economic.html>

Az ENSZ adatai: <http://data.un.org/CountryProfile.aspx?crname=India>
EU Market Access Database: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/india/>

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

Magyarország stratégiai fontosságú, globális partnernek tekinti Indiát mind politikai, mind gazdasági téren. A két állam kapcsolatait a baráti légkör, a kölcsönösen előnyös és sokoldalú együttműködés, az intézményesített kapcsolatrendszer és a rendszeres magas szintű személyes találkozók jellemzik. A magyarországi rendszerváltást követően élénkültek a két ország törvényhozása közötti kapcsolatok. Folyamatosak a két ország közötti szakminiszteri, illetve külügyi konzultációs megbeszélések.

(Forrás:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/IN/hu/Bilateralis/India/politikai_kapcsolatok.htm)

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

- Kereskedelmi kapcsolatunkat Indiával az utóbbi években folyamatos növekedés jellemzi, a két ország közötti áruforgalom 2015-ben 522,67 millió euró volt.

Forrás: <http://ksh.hu/>

- Az Indiába irányuló magyar export 2015. első felében 5,2%-kal bővült az előző év azonos időszakához képest, értéke 103,3 millió dollárt ért el. Hazánkban 1,5 milliárd dollárnyi indiai befektetés van jelen, az indiai tulajdonosi háttérű cégek közel 10 ezer munkahelyet tartanak fenn Magyarországon

Forrás: <http://www.kormany.hu/hu/kulgaszdasagi-es-kulugyminiszterium/parlamenti-allamtitkarsag/hirek/bovulo-kapcsolatok-india-uzleti-kozpontjaval>

- Az exportban és az importban is a feldolgozott termékek, valamint a gépek, gépi berendezések dominálnak.
- Az indiai gazdaság alapvetően belső fogyasztásra épül, a cégek java része a belső piacra termel, és kevés az export-importot folytató vállalat. Ez egyben azt is jelenti, hogy nagyon nagy méretű cégekkel kell egyezkedni, és nagy mennyiségeket kell tudni szállítani. A külpiacokkal foglalkozó cégek nagyon széles kínálatból választhatnak, így csak versenyképes árukkal kell foglalkozniuk.
- Azonban az indiai kormányzati rendszerben tartományi rendszer működik (India föderatív állam), és így minden egyes államnak megvan a minisztériumi, kormányzati rendszere, amely nagyban eltérhet a központi rendszerektől. Ezekben a tartományokban érdemes egy-egy partnerrel szerződni, így az egész Indiára kiterjedő kizárólagosság csak nagyon indokolt esetben, nagyon nagy partnernél lehet megvalósítható.
- Hazánk nincs kedvező helyzetben az indiai befektetések ösztönzése terén, mivel kevés vállalat éri el azt a méretet, amely megüti a nagy indiai konglomerátumok ingerküszöbét, valamint az indiai cégek érdeklődése elsősorban nyersanyagok biztosítására (feketeszen, vasérc, bauxitbányák, olaj- és gázlelőhelyek), illetve nehézipari létesítményekre (vas- és acélművek, hőerőművek, autógyártás, gépgyártás) irányul. Az indiai termelő vállalatok a

zöldmezős beruházások helyett inkább a vállalatfelvásárlásokat részesítik előnyben. A tapasztalatok szerint az indiai cégek elsősorban technológiát kívánnak vásárolni egy-egy üzem, vállalat felvásárlásával.

A legnagyobb magyarországi indiai befektetések

Cégnév	Tevékenység
Sun Pharmaceutical Industries Ltd. (volt Alkaloida)	gyógyszergyártás és vegyipar
Avantha Group: Crompton Greaves (CG) Electric Systems Hungary Zrt. (volt Ganz Transelektro Villamossági Zrt.)	energetika és élelmiszeripar
Samvardhana Motherson Reflectec (SMR) Automotive Mirror Technology Hungary Bt.	autóalkatrész (tükör) gyártás
Orion Elektronikai Kft. (Thakral Group)	elektronika
Tata Consultancy Services (TCS) Ltd.	globális tanácsadás, technológiai és BPO- szolgáltatások, IT és szoftverfejlesztés
Genpact Hungary Kft.	üzleti szolgáltatások és technológiai megoldások
Wipro Technologies Ltd.	IT, rendszerintegráció és kiszervezés
Satyam Computer Services (SCS) Ltd.	ICT és szoftverfejlesztés (fejlesztő és szolgáltató központ, BPO Center)

Forrás: <http://hipa.hu/Region/India/Info>

A magyar export szempontjából perspektivikus ágazatok, termékcsoportok a következők: gépek és berendezések, megújuló energiával kapcsolatos termékek, technológiák, hadiipar, vízgazdálkodási termékek (főleg szennyvízkezelés), biotechnológia, élelmiszer-feldolgozási gépek és technológiák, agrártechnológiák, távközlési termékek, infrastruktúra-fejlesztés, gyógyszer- és vegyipar, kikötők fejlesztése, valamint polgári légi közlekedés. (Forrás: <http://hipa.hu/Region/India/Info>)

A magyar-indiai külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Összesen	216,152	162,753	157,31	193,67	282,53	275	286,7	329	-66,4	-112,3	-129	-135,5
Élelmiszer, ital, dohány	0,372	0,233	0,632	1,345	5,884	6,237	4,626	5,95	-5,51	-6,004	-4	-4,604
Nyersanyagok	12,914	2,054	1,912	2,143	1,954	2,392	2,463	2,64	11	-0,338	-0,6	-0,5
Energiahordozók	3,339	0,143	0,082	0,299	0,002	n.a.	n.a.	n.a.	3,34	n.a.	0,08	0,299
Feldolgozott termékek	70,313	61,338	57,285	63,424	155,68	144,3	167,7	181	-85,4	-82,94	-110	-118,08
Gépek, gépi berendezések	129,215	98,985	97,396	126,46	119,01	122,1	111,9	139	10,2	-23,13	-14	-12,621
Forrás: KSH												

3. Idegenforgalmi kapcsolatok

A Magyarországról Indiába irányuló szabadidő-turizmus nem jelentős. Főként üzleti vagy politikai jellegű utazások a jellemzőek. Az Indiából Magyarországra utazók szintén üzleti vagy politikai célból látogatják az országot. A bevándorlók pedig jellemzően nem a kelet- és közép-európai országokat választják céljukként.

Jogi, szabályozási környezet

1. Indiából Magyarországra történő behozatal (import) szabályozása

A magyar exportot kísérő okmányok körét a szerződő felek közötti megállapodás határozza meg.

Az exportot kísérő okmányokkal kapcsolatos elvárások:

- Áruszámla (Commercial Invoice), melynek részletei a felek közti megállapodásban (szerződés, megrendelés) rögzítődtek.
- Fuvarokmány: hajófuvarlevél, (Bill of Lading), légifuvarlevél (Airway Bill), közúti raklevél (Letter of Carriage), melynek tartalmaznia kell a felek közötti szerződésben rögzített kondíciókat (mindenekelőtt azt, hogy a fuvardíjat kifizették-e, illetve mikor fizetik).
- Biztosítási kötvény (Insurance Policy), mely a felek közötti megállapodás kitételein alapszik.
- Csomagolójegy (Packing List), mely utal az adott csomag tartalmára, feltünteti a termék megnevezését, darabszámát, a csomag bruttó és nettó súlyát, valamint azt, hogy több küldeményből álló szállítmány esetén mely csomagról van szó.

Az exportórnek kell biztosítania:

- a termék minőségére utaló bizonylatot (Certificate of Quality), melynek tartalmát a felek közötti megállapodás rögzíti

- független minőségvizsgáló cég bizonylatát (Inspector's Certificate), mely igazolja, hogy a termék a felek közötti megállapodásban hivatkozott szabványok figyelembevételével lett gyártva és tesztelve
- ha a felek közötti megállapodás megkívánja, akkor valamely közttestület (kereskedelmi kamara) bizonylatát a termék származásáról (Certificate of Origin)
- speciális termékek esetében a vevő hatósági engedélyt kér az exportórtól (Export Licence), mely tanúsítja, hogy az exportőr a szállítást érvényes hatósági engedély birtokában végezte. (Forrás: <http://hipa.hu/Region/India/Info>)

2. Magyarországról Indiába irányuló kivitel (export) szabályozása

A behozattal és a kivittel kapcsolatos szabályozást a kormány ötéves időszakra, évenként felülvizsgálva, az *Export-Import Policy*-ban rögzíti. A termékek jelentős része a Foreign Trade Policy Open General Licences (OGL) fejezetének hatálya alá esik, azaz korlátozás és engedélyezés nélkül importálható. Azon termékekre, melyek az OGL hatályán kívül esnek, háromféle szabályozás lehet érvényes: a behozatal tilos; engedélyhez kötött és „canalized”, azaz csak állami vállalatok monopóliuma a behozatal. A Foreign Trade Policy, a hozzá kapcsolódó eljárási szabályokkal (Foreign Trade Procedure), illetve a végrehajtásáért felelős állami szervezet, a Directorate General of Foreign Trade egyéb rendelkezései hozzáférhetők az alábbi webhelyen:

http://commerce.gov.in/trade/national_ftpp.asp

A behozatali tilalom alá eső termékek listáját rendszeresen frissítve a Directorate General of Foreign Trade teszi közzé, az Indian Trade Classification (ITC) részeként. (További információ: http://www.dgft.org/itc_hs_code.html)

A behozatali vámok többségénél a legmagasabb vámérték 35%, míg az átlagos vámteher 33% körüli. Az eljárási mechanizmus a CIF (Cost, Insurance and Freight), ami azt jelenti, hogy az importvám- és adóköltések a teljes szállítmányra fizetendőek, amely már tartalmazza az importált termékek biztosítási és fuvardíj-költségét (Lásd: http://www.dutycalculator.com/help_center/Import-duty-taxes-when-importing-into-India/)

Az importot ezen felül még egy 4%-os ún. Special Additional Duty (SAD) is terheli. Az egyes szövetségi államok által a belföldi termelésre kivetett, termékenként különböző mértékű adók (Excise Duty) kiegyenlítése céljából egy további adót (Counterveiling Duty vagy Additional Duty) is kivetnek a behozatalra. Az átlagtól eltérő, igen magas, 100-240%-os vám terheli a gépjárművek, a motorkerékpárok, a nyers étolajok, a szeszesitalok és a csirkehús behozatalát. Kedvezményes behozatali vámot alkalmaznak az IT-eszközök és távközlési berendezések, a textilipari gépek, a cement és klinkertégla, az arany, a repülőgépek és a légitölekedéssel kapcsolatos egyéb berendezések, illetve egyes esetekben, korlátozott időre az alapvető agrártermékek behozatalánál.

Az új és használt beruházási célú eszközök importja nem korlátozott, az importőrnek azonban engedéllyel, ún. Exim-kóddal kell rendelkeznie, és biztosítékot, illetve kezességet kell felmutatnia. Az exportcélokat szolgáló beruházási eszközök behozatalának könnyítését célozza az Export Promotion Capital Goods Scheme (EPCG), mely időhöz és mennyiséghez kötött exportcélok teljesítése esetén a behozott termékekre kedvezményes vámtételt biztosít.

Ugyanilyen kedvezményes elbírálásban részesülhetnek a kórházi, a szállodaipari és turisztikai, továbbá a légi teherszállítással kapcsolatos beruházási eszközök is.

A General Exemption Export Promotion Scheme rendszerben exportra kerülő termékbe közvetlenül beépülő alapanyagok, félkész termékek, kiegészítő és csomagoló anyagok vámmentesen hozhatók be az országba különféle – összesen mintegy 4200 termékre meghatározott – input-output normák alapján.

Az áruk ideiglenes importjára a nemzetközi gyakorlattól eltérően sokkal szűkebbek a lehetőségek. Árubemutató, piaci felmérés céljára csak a kiállítást szervező és rendező állami szakvállalat, az ITPO (Indian Trade Promotion Organization) rendezvényeire hozható be ideiglenesen áru. Ez esetben a vámszervek bankgarancia felmutatását kéri. Áruk ATA-carnet alapján történő ideiglenes bevitele nem lehetséges. A nemzetközi kiállításokra és szakvásárookra a kiállítandó áruk, kiállítási installációk importja, hat hónapon belüli re-export kötelezettség mellett lehetséges. A jogtisza szoftverek bevitele Indiába adómentes.

(Forrás: <http://hipa.hu/Region/India/Info>)

3. Vállalatalapítás

- Külföldi cég Indiában vállalatot a Reserve Bank of India (RBI, www.rbi.org.in) ill. a Foreign Investment Promotion Board (FIPB – több kormányzati tárca képviselőjét magában foglaló, az indiai Kereskedelmi és Ipari Minisztérium felügyelete alatt működő hatósági testület) engedélyével alapíthat. A kormány évente folyamatosan frissíti azon tevékenységi körök jegyzékét, ahol a hatósági jóváhagyás az RBI által automatikusan történik, illetve külön kormányrendelet határozza meg az egy-egy tevékenységi körben, iparágban alapítandó vállalkozásban engedélyezett külföldi tulajdoni hányad felső határát.
- Az indiai cégek nyereségét terhelő adókulcs 30%-os, emellett 5%-os pótdíj és 10%-os illeték is terheli, így a tényleges adófizetési kötelezettségük 32,445%. Külföldi cégek esetében a tényleges adókulcs: 42,024%, melyből az alap adókulcs 40%, a pótdíj 2% és az illeték 5%. 10,506%-os adó sújtja a szabadalmakat és a műszaki szolgáltatásokat. A devizakölcsönökre 21,012%-os bruttó kamatláb vonatkozik.
- A vállalati nyereségadó mértéke legfeljebb a bruttó árbevétel 10%-a lehet a kőolaj és földgáztermelésben és feldolgozásban, továbbá a nemzetközi pénzügyi intézmények finanszírozásában, illetve az energiatermelő beruházások megvalósításában részt vevő külföldi vállalatok esetében.
- A személyi jövedelemadó mértéke jövedelemtől függően 0, 10, 20, vagy 30%
- Az importvámok átlagos szintje pedig 12,5% és 33% között változik.
- Az értéknövekedési forgalmi adó háromszintű, alapesetben 4, 8, és 12%, de 0,5-2 százalékpontos eltérések előfordulnak, alkalmazása tartományonként eltérő mértékű. A kormány célja, hogy egységesítse a mértéket és az alkalmazási területeket előreláthatóan 2013-14-ben.
- A központi adó mértéke 0-12,5%.
- A szolgáltatási adó alkalmazása egyre jobban terjed, mértéke jelenleg 12% és mintegy száz szolgáltatás-fajtánál alkalmazzák. Érdeemes utánajárni az adókedvezmények előírt feltételeinek is, amivel a külföldi vállalatok is élhetnek.

(Forrás: <http://www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---XMLQS?preview&xml=~ec1images~taxguides~WCTG-2013~WCTG-IN.xml>, <http://hipa.hu/Region/India/Info>)

- A piaci kapcsolatok egy adott szintje megkívánhatja az állandó képviselet valamilyen formájának működtetését. Azok a külföldi cégek, amelyek nem kívánnak önálló leányvállalatot, avagy indiai partnerrel közös vegyesvállalatot alapítani, a jelenlegi szabályozás szerint három képviseleti forma közül választhatnak: összekötő iroda (lision office), projekt-iroda, vagy ágazati iroda (branch office). E képviseletek létrehozásához szükség van a központi bank, a Reserve Bank of India (RBI, www.rbi.org.in) engedélyére, továbbá szükséges a képviseletet bejelenteni a cégbíróságon is (Registrar of Company).
- Összekötő iroda: a képviselet ezen formája kereskedelmi tevékenységet Indiában nem folytathat, kizárólag piackutatási és kapcsolódó marketing-tevékenység engedélyezett számára. Ennél fogva bevételre nem tehet szert, így adókötelezettsége sem keletkezik. Működésének minden költségét a külföldi központ átutalásaiból kell fedeznie, mely összegből visszautalás nem engedélyezett. Az ún. Foreign Exchange Management Act (FEMA) rendelkezik az összekötő iroda létesítésének szabályairól, mely szerint a Reserve Bank of India (RBI, www.rbi.org.in) engedélye szükséges az alapításhoz. Az engedélyt 3 évre adják ki, mely később hosszabbítható. Az iroda létesítésekor a cégbíróságnál be kell nyújtani a létesítő vállalat alapító okiratát, legutolsó mérlegét és mindazon szerződések másolatát, melyek indiai céggel jöttek létre. A további működés során azonban újabb mérleg (full balance sheet), illetve nyereség-kimutatás (P/L) nem kötelező.
- Az ágazati iroda nem bejegyzett cég, mindazonáltal – mivel az anyacég Indiában működő ágának minősül – az RBI az alábbi tevékenységek folytatását engedélyezi: anyavállalat képvisellete, kereskedelmi ügynöki tevékenység, kutatási tevékenység az anyavállalat részére, amennyiben a kutatási eredmények indiai vállalatok számára hozzáférhetők, export- vagy importtevékenység, technikai és pénzügyi együttműködés előmozdítása helyi és külföldi cégek között, tanácsadás, IT- és szoftverfejlesztési szolgáltatások, valamint az anyavállalat termékeivel kapcsolatos műszaki szolgáltatások teljesítése. Az ágazati iroda nem folytathat termelő, kivitelező, vagy feldolgozó tevékenységet. Mivel e képviseleti forma tényleges üzleti tevékenységet folytat, ezért mérleg és nyereség-kimutatás benyújtására, adófizetésre kötelezett. Adózott nyeresége repatriálható.
- A projekt-iroda ideális forma olyan képviselet létrehozására, melyre ideiglenes jelleggel, egy-egy konkrét megbízatás ellátása érdekében van szükség. Általában a kormányzat által támogatott építési projektek, indiai vagy nemzetközi pénzügyi intézmények, nemzetközi szervezetek által finanszírozott projektek megvalósítására hozhatók létre, igen egyszerű engedélyezési eljárás mellett.
- Az előbbieken ismertetett képviseleti formák Indiában ingatlantulajdont nem szerezhetnek, azonban ingatlant – legfeljebb 5 évre – lízingelhetnek.
- Az üzleti élet hagyományos központjának Mumbai (Bombay) és Újdelhi tekinthető, mindazonáltal ma már nem ritka, hogy a legnagyobb multinacionális vállalatok nem ezeket a központokat részesítik előnyben. Púne olyan nagyvállalatoknak ad otthont, mint a GE, az AT&T, a John Deer, a Whirlpool, Aurangabadban található a Colgate-Palmolive, Vadodarában a General Motors, Indore mellett a Procter&Gamble. A Karnataka állambeli Bangalore-t pedig gyakorta az indiai „Szilícium-völgy” elnevezéssel illetik.

4. Ingatlanvásárlás

- Nem indiai állampolgár nem vásárolhat ingatlant az országban, még egy indiai állampolgárral közösen sem. Az ingatlanbérlés is eltérő a külföldiek számára: a bérlési időszak a központi bank engedélye nélkül nem haladhatja meg az 5 évet.
- Azon külföldi vállalatok, amelyek létrehozta egy irodát vagy bármilyen üzletet, a központi bank szabályozásának megfelelően szerezhettek ingatlant. Erről bővebben a központi bank honlapján lehet tájékozódni:
<http://www.rbi.org.in/scripts/FAQView.aspx?Id=33>
- Az indiai törvények a földtulajdon szerzését, adás-vételét széles körben korlátozzák, a jogszabályok átláthatatlanok, több rendelet félreérthető. Indiában nem működik megbízható rendszer – beleértve az ingatlan-nyilvántartás rendszerét – az ingatlan-tulajdon fedezetként, biztosítékként, jelzálogként, a végrehajtás során a tartozások kiegyenlítésének eszközeként történő igénybe vételére.
(Forrás: <http://hipa.hu/Region/India/Info>)
- A jó minőségű, irodának alkalmas ingatlanok árai a nagyvárosokban a nyugat-európai áraknál magasabbak. Az utóbbi időben azonban számos nagyváros-közei kisebb településen épül egyre több irodaház, megfelelő infrastruktúrát kínálva jóval kedvezőbb árakon. Nagyszámú ipari park kezdte meg működését az elmúlt években, és számuk tovább növekszik. Elsősorban a szoftver-fejlesztés, a biotechnológia és a gépjármű, illetve -alkatrészgyártás számára biztosítanak kedvező üzleti és üzemi infrastruktúrát.
(Forrás: <http://www.globalpropertyguide.com/Asia/India/Buying-Guide>)

5. Egyéb

- Az indiai törvények rendelkezésekkel védik a szerzői jogokat. India tagja a Berni Szerzői Jogi Konvenciónak, és belföldi jogszabályai – a nemzetközi normákkal összhangban – súlyos szankciókkal sújtják e jogok megsértőit. A kereskedelmi és szolgáltatási védjegyek védelmét is a nemzetközi elvárásoknak megfelelő törvény, a Trademark Bill 1999 szabályozza. A szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos törvények végrehajtása azonban gyenge és akadozik. A bírósági eljárások végeláthatatlan hosszúsága, a végrehajtás hiánya, illetve a hatósági, rendőrségi intézkedések elmaradása általános. A szabadalmi védelem (patent) tekintetében az indiai jogszabályok még nem teljesen felelnek meg a nemzetközi elvárásoknak, a „termékvédelem” helyett az „eljárás védelmét” ismerik csak el, és e védelmet is általában mindössze öt évre biztosítják. A WTO tagjaként és a szellemi tulajdon védelmét szabályozó TRIPS-szerződés aláírójaként India kötelezettséget vállalt, hogy hatékony termékszabadalmi rendszert léptet életbe. A parlament által 2002-ben elfogadott, és jelenleg érvényben levő szabadalmi nyomtatvány azonban egyes vélemények szerint még nem teljesen felel meg e vállalt kötelezettségnek.
- Az angolszász jogrendszer alapján működő bíróságok általában megfelelő jogbiztonságot nyújtanak a tulajdoni és a szerződésekkel kapcsolatos jogok védelmének érdekében, azonban a bírósági eljárások rendkívül hosszadalmasak, a peres ügyek elhúzódnak. India tagja az 1958-as New York-i Konvenciónak. A választottbírói eljárással kapcsolatos – jelenleg hatályos – törvény, a „The Arbitration and Conciliation Act” 1996-ban lépett életbe. A jogszabály az ENSZ Kereskedelmi Jogi Bizottsága (UNCITRAL) által ajánlott modell

alapján készült, és a kereskedelmi szerződésekkel kapcsolatos vitás kérdések rendezésének nemzetközileg elfogadott választottbíróági gyakorlatát veszi át.
(Forrás: <http://hipa.hu/Region/India/Info>)

6. További hasznos jogi információk angol nyelven

India Kereskedelmi és Ipari Minisztériuma: www.dipp.gov.in

Tudnivalók a vállalat alapításról:

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/india>

Investindia.gov, befektetési lehetőségek: <http://investindia.gov.in/>

Általában a jogról, Lawsofindia.org, online jogszabály gyűjtemény:

<http://www.lawsofindia.org/>

Ingatlan-adásvétel, Indiaproperty.com, ingatlanvásárlási kalauz:

<http://www.indiaproperty.com/>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. Eximbank országkockázati besorolás

Az Eximbank (Mehib Zrt.) 2015. október 9-től hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint India a 4-es országkockázati kategóriába esik, tehát biztosítható (két éves vagy két éven túli törlesztési futamidejű ügyletek vonatkozásában).

Forrás: <http://exim.hu/> (Az Eximbank negyedévente frissíti a besorolást)

2. Helyi fejlesztési bank

Asian Development Bank

India Resident Mission

Cím: 4 San Martin Marg, Chanakyapuri, New Delhi 110021 India

Tel: +91 11 2410 7200

Fax: +91 11 268 70945

3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek

2009-ben a kormány egy külön szervezetet hozott létre a tőkebefektetések megkönnyítésére, Invest India néven. Az ügynökség jó kiindulópont mindenkinek, aki indiai befektetések iránt érdeklődik. További információk: <http://investindia.gov.in/>

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara partnere az indiai kamarai szövetség (FICCI, Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry).

Cím: Federation House, Tansen Marg, New Delhi 110001

Telefonszám: 91-11-23738760-70

Fax: 91-11-23320714, 23721504

E-mail: ficci@ficci.com

Web: <http://www.ficci.com>

A FICCI weboldalán megtalálhatóak az indiai kereskedelmi kamarai szervezetek, ezek közül az Újdelhi Kereskedelmi Kamara (Delhi Chamber of Commerce) elérhetőségei:

Cím: 49, Rani Jhansi Road, Opp. Jhandewalan Mata Mandir, New Delhi-110055

Telefonszám: 23616421, 23515828, 23518994, 23610397

Fax: 91-11-23628847, 23622815

E-mail: dccnd@nda.vsnl.net.in, support@delhichamber.com

Web: <http://delhichamber.com/>

Ezen kívül az MKIK együttműködési megállapodást kötött az Európai Üzleti és Technológiai Központtal (EBTC, www.ebtc.eu), ahol sok letölthető dokumentum elérhető a négy kiemelt szektorról (biotechnológia, logisztika, energetika, környezetvédelem).

Az EU indiai programjáról (EuropeAid) angolul:

https://ec.europa.eu/europeaid/countries/india_en

A Eurochambres indiai programjáról (EBTC) angolul:

<http://www.eurochambres.eu/Content/Default.asp?PageID=234>

Indiában külön kereskedelmi és külön iparkamara létezik, mindkét szervezetet a kormány hozta létre. Az Indiai Kereskedelmi Kamara (ICC) elsősorban nagyobb ipari termelők cégek támogatására szerveződött, számos szerve megtalálható az egész országban. Az Indiai Kisiparosok Tanácsát (Indian Council of Small Industries – ICSI) a kisebb vállalkozások, vidéki kézművesek támogatására alakították meg.

<http://trade.association.bizbilla.com/sme-association/Indian-council-of-small-industries-icsi Kolkata in India id72.html>)

A Kereskedelmi Kamara (ICC) elérhetőségei:

1. Központi Iroda: Indian Chamber of Commerce

Cím: 4, India Exchange Place, Kolkata-700001

Telefonszám: 91-33-22303242-44

Fax: +91-33-22313377/22313380

E-mail: ceo@indianchamber.net

Web: <http://www.indianchamber.org/>

2. Észak-Indiai Iroda

Cím: D-118, Aashirwad Complex, Green Park Main, New Delhi - 110016

Telefonszám: 011 4610 1431 -38, 4610 1439 (D)

Fax: 011 4610 1440 /1441

E-mail: debmalya.banerjee@indianchamber.net

3. Nyugat-Indiai Iroda

Cím: No.1007, 10th floor, Samartha Vaibhav, Off New Link Road Andheri (W), Mumbai-400053

Telefonszám: +91-22-6127 7443

Fax: +91-22-6888 8656

E-mail: sharmila.banerjee@indianchamber.net

4. Assami Iroda

Cím: 209, R. G. Baruah Road, Opp. Overnite Courier, Guwahati – 781024, Assam

Telefonszám: +91-361-2460216/2464767

Fax: +91-361-2461763

E-mail: ishantor.sobhapandit@indianchamber.net

5. Bihari Iroda

Cím: 11/B DUMRI HOUSE, Kavi Raman Path, East Boring Road Patna – 800001, Bihar

Telefonszám: +91-612- 6500357

Fax: +91-612- 2533636

E-mail: kamal.sahi@indianchamber.net

6. Odishai Iroda

Cím: 11, Kharavela Nagar, Unit III, Bhubaneswar-751001, Odisha.

Telefonszám: +91-674-2532744/2534744

Fax: +91-674-2533744

E-mail: sidhartha.dhal@indianchamber.net

7. Jharkhandi Iroda

Cím: 181 – C; ROAD NO. – 4 ASHOK NAGAR RANCHI – 834002, Jharkhand.

Telefonszám: +91-651-2243236

Fax: +91-651-2243236

E-mail: Deepak.Bhattacharya@indianchamber.net

Az indiai Kereskedelmi Kamarák honlapjait összefoglaló linkgyűjtemény megtalálható az alábbi címen: <http://www.indianchamber.org/contact-us/>

Az Iparkamara (ICSI) elérhetőségei:

Cím: 19 / 2, Banamali Naskar Road, 2nd Floor, (Behala) Kolkata - 700 060

Telefonszám: 2407 - 1001

Fax: (91 033) 2407 - 0924

E- mail: icsi@vsnl.com

Osztályai:

SIDCON: Kis Iparágakat Fejlesztő Tanácsadás (Small Industries Development Consultancy), amely műszak-gazdasági tanácsadást (piaci információk, technikai know-how stb.) végez egészen a projektek megvalósításáig

Sahajog: Segítség a marketingben, támogatást nyújt a termékek forgalomba hozatalakor.

Vállalkozói tevékenység-fejlesztő osztály (Entrepreneurship Development): feladata a különböző háttérrel rendelkező vállalkozók önfoglalkoztatásra ösztönzése.

A Confederation of Indian Industry (CII, <http://www.cii.in/>) a magánszektor képviselő szervezete.

5. Tenderlehetőségek

- Az országban nincs központi közbeszerzési intézmény, a központi beszerzéseket az egyes minisztériumok önállóan intézik tenderkiírás formájában.
- A legjelentősebb, leggyakoribb tenderkibocsátó minisztériumok, szervezetek: Védelmi minisztérium (Ministry of Defence), Belügyminisztérium (Ministry of Home Affairs), központi rendőrség (Central Reserve Police Force), egyes szövetségi államok minisztériumai és önkormányzati szervei
- A pályázati felhívások megjelenési fórumai: Indian Trade Journal (hetente jelenik meg); jelentősebb országok napilapok, pl. Times of India, The Hindu
- Az Indiában meghirdetett – hazai vállalatok számára potenciális lehetőséget jelentő – tenderek elérhetőek a <http://tenders.gov.in/innerpage.asp?choice=ta1> címen.
- Az állami beszerzések, állami tenderek kiírását, elbírálását szabályozó egységes jogszabály nem született még meg Indiában, a kialakult gyakorlat nem átlátható. A tenderek meghirdetésénél kialakult gyakorlat, hogy azokat csak belföldi pályázók számára írják ki. Ha külföldi cégek részvételét is lehetővé teszi a kiíró, akkor a „Global Tender” elnevezést viseli a kiírás. A tendereket többnyire a sajtóban, igen széles körben hirdetik meg. Előfordul, hogy az esetleges külföldi pályázók számára külön előfeltételeket szabnak a részvételhez (teljesítési, pénzügyi, referencia-követelmények). Bevett gyakorlat, hogy a külföldi pályázók számára a tender-dokumentáció áráként, pályázati díjként és bánatpénzként a belföldi versenytársakénál jóval magasabb összegeket állapítanak meg. Általánossá vált az a gyakorlat, hogy a tenderek kiírása során sok esetben meghatározzák a kötelező hazai hányadot, ehhez szükség van helyi partnerre.
- Jóllehet az eljárások ma már többnyire alkalmazkodnak a nemzetközileg elfogadott gyakorlathoz, nem szokatlan, hogy egy-egy eljárás több évig zajlik, és bármiféle ismerttetés nélkül „áll az ügy” esetleg akár hónapokig is. Célszerű ezekben az esetekben olyan helyi ügynök segítségére támaszkodni, aki a helyi viszonyok és szokások ismerője, jól eligazodik az indiai bürokrácia útvesztőiben, és képes felgyorsítani a folyamatot. Általánosságban a helyi viszonyokat, a konkrét kiírást jól ismerő indiai partner nélkül nem ajánlott a tendereken indulni.
- Számítani kell arra is, hogy a külföldi pályázók részvételét kizárólag az indiai pályázók ajánlati árának „lenyomására” használja a kiíró, ezért a tender megnyerését követően a szerződéskötés helyett valamilyen ürüggyel törlik a pályázatot (nem egy esetben még indokot sem közölnek), és egy későbbi időben, máshol, más néven újra megjelentetik, immáron csak a belföldi cégek részvételét lehetővé téve.

(Forrás:<http://hipa.hu/Region/India/Info>)

Praktikus információk

1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Pethő Gyula

Nagykövetség címe: 2/50-M Niti Marg, Chanakyapuri, New Delhi 110 – 021, India

Telefonszám: (+91-11) 2688-1135

Fax: (+91-11) 2688-6742

E-mail: mission.del@mfa.gov.hu

Konzuli osztály e-mail címe: consulate.del@mfa.gov.hu

Web: <http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/IN/hu/>

2. Külgazdasági attasék

Magyarország külgazdasági attaséi Új-Delhiben:

Pákozdy Zsolt (e-mail: zspakozdy@mfa.gov.hu)

Schmidt Péter (e-mail: pschmidt@mfa.gov.hu)

Magyarország külgazdasági attaséja Mumbaiban: dr. Halász András (e-mail: ahalasz@mfa.gov.hu)

Web: <http://businesshungary.gov.hu/kulgzadasagi-attasek?india-uj-delhi>

<http://businesshungary.gov.hu/kulgzadasagi-attasek?india-mumbai>

3. India nagykövetség

A budapesti Indiai Nagykövetség aktív szerepet vállal az indiai-magyar kapcsolatok működtetésében. Létrehozták az Indiai Kulturális Központot, amely üzleti és kulturális programokat szervez havonta többször.

A jelenlegi nagykövet Rahul Chhabra

Elérhetőségek:

Cím: Embassy of India 1025 Budapest, Búzavirág utca 14.

Telefon: (36-1) 325-7742/43

Fax: (36-1) 325-7745

Web: <http://www.indianembassy.hu/>

4. Beutazási feltételek

- Az Indiába beutazó magyar állampolgároknak valamennyi beutazási forma (turisztikai, üzleti, tanulmányi stb.) esetén vízummal kell rendelkezniük. A vízum érvényességi ideje 90 vagy 180 nap, amely az országba való egyszeri vagy többszöri belépést tesz lehetővé. A tartózkodás célja és időtartama az Indiába érkezést követően már nem módosítható. Ennek megkísérlése idegenrendészeti-, vagy büntetőeljárást vonhat maga után, még az ügyben való pusztán tájékozódás esetén is. Turisztikai célú beutazás esetén a megelőző tartózkodás végétől számított két hónapot követően lehet újabb beutazási vízumot igényelni. A vízum érvényességi idejének lejártakor az országot el kell hagyni. Vízumot India budapesti nagykövetsége állít ki. Túltartózkodás esetén, ha arról az indiai hatóságok ellenőrzés során, vagy harmadik személy bejelentése alapján tudomást szereznek, előzetes letartóztatást alkalmaznak, és büntetőeljárás megindítását kezdeményezik, ami akár évekig elhúzódó bírósági eljárásba is torkollhat az ország elhagyásának lehetősége nélkül. Ezért túltartózkodás esetén érvényes hazaúti repülőjegy beszerzését követően javasolt haladéktalanul, önkéntesen felkeresni az idegenrendészeti hatóságot a kilépést szolgáló vízum beszerzése céljából.
- Turizmus, családlátogatás, ismerősök meglátogatása, üzleti tárgyalás, rövid idejű gyógykezelés, céljából 2015. augusztus 15-től kezdődően elektronikus vízum (e-Tv) is igényelhető magyar állampolgárok számára is a következő honlapon:

<https://indianvisaonline.gov.in/visa/tvoa.html>. Az elektronikus vízumot a tervezett érkezés előtt minimum 4 és legfeljebb 30 nappal lehet igényelni, a vízum a belépéstől számított 30 napig érvényes. Ennek a vízumnak az érvényességi ideje nem hosszabbítható meg. A vízumot az online regisztrációt követően kizárólag az alábbi nemzetközi reptereken lehet felvenni az előre kinyomtatott regisztrációs igazolás bemutatása, továbbá a beutazó turista biometrikus adatainak rögzítése mellett: Ahmedabad, Amritsar, Bengaluru, Chennai, Cochin, Delhi, Gaya, Goa, Hyderabad, Jaipur, Kolkata, Lucknow, Mumbai, Tiruchirapalli, Trivandrum, Varanasi.

- Indiában az útlevelet bármikor elkérhetik a helyi hatóságok. Különösen javasolt a vízumról fénymásolatot készíteni és azt az útlevelelben tartani. Különös figyelmet érdemes fordítani az Indiába való belépéskor, még a határellenőrzésnél arra, hogy az útlevelelbe elhelyezésre került-e a beléptető bélyegzőlenyomat. Ennek hiánya a későbbiekben rendkívül megnehezítheti az országból való kilépést, és akár az is előfordulhat, hogy illegális tartózkodás miatt büntetőeljárás indul a külföldi ellen. Az útlevelel elvesztése, ellopása vagy megsemmisülése esetén, a hazatérést szolgáló ideiglenes magánútlevelel kiállítását követően, de még az elutazást megelőzően fel kell keresni az indiai idegenrendészeti hatóságot, kilépést szolgáló vízum kiállítása céljából.
- A munkavállalás, vagy tanulmányok folytatása céljából való tartózkodás szintén vízumköteles, a vízumot a beutazást megelőzően kell beszerezni. Az ilyen vízummal rendelkezőknek a beutazást követő 14 napon belül be kell jelentkezniük a regionális idegenrendészeti hatóságnál.
- Fontos ellenőrizni, hogy a vízum üzleti vagy munkavállalási célból lett-e kiállítva, mivel e két kategóriát az indiai hatóságok következtlenül alkalmazzák. Gyakori, hogy a rövid távú üzleti célú beutazási vízumot kérőnek munkavállalási vízumot adnak ki. Ilyen esetben az Indiába való belépést követően már nincs lehetőség igazolni azt, hogy a beutazás eredeti célja üzleti megbeszélés volt, és a vízum az indiai hatóságok tévedése miatt került munkavállalási célból kiállításra. A munkavállalási vízummal beutazónak ugyanis 14 napon belül jelentkeznie kell a regionális idegenrendészeti hatóságnál. Az üzleti célból beutazó erről nem tudva egy rövid üzleti tárgyalás után nem fogja tudni elhagyni az országot és büntetőeljárás alá vonják akkor is, ha igazolni tudja, hogy valójában üzleti célból csak néhány napot tartózkodott Indiában.

(Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?india#c>)

5. Egészségügyi helyzet

Indiában a közegészségügyi helyzet, illetve tágabb értelemben a tisztaság hiánya jelentheti az utazó számára a legnagyobb kockázatot. Érdemes ezért útikönyvekből tájékozódni az adott helyre jellemző körülményekről, ajánlott szállásokról, éttermekről. A vezetékes víz nem alkalmas emberi fogyasztásra, palackozott víz azonban mindenütt kapható. A közegészségügyi követelményekben az európai színvonalhoz közelítő szolgáltatások az Európában megszokottnál is magasabb árfekvésűek, erre javasolt felkészülni és időben tájékozódni. Viszonylag magas a dengue-láz kockázata. Újdelhi a különösen fertőzött területek közé tartozik. A 2015-ös monszun évszakot követően a korábbi évektől eltérően súlyosabb volt a helyzet. Elviekben India számos területén találhatóak maláriával és chikungunya-lázzal fertőzött területek, de a nagyobb városokban ez ritkán fordul elő. A

kórházi ellátás világszínvonalú mind szolgáltatásait, mind árait tekintve. A nagyvárosok súlyos légszennyezettsége miatt a légúti betegségben szenvedőknek (asztma, allergia, stb.) fel kell készülniük az esetleges nehézségekre. (Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?india>)

6. Közbiztonság

- India a terrorveszélynek fokozottan kitett ország. Az elmúlt néhány évben közforgalmú helyek rendszeresen voltak merényletek célpontjai. Kifejezetten külföldi turisták ellen irányuló támadás nem történt. A támadásoknak leginkább a nagyvárosok a célpontjai, de vannak egyes, a szélsőséges mozgalmak által ellenőrzött vidékek, ahová ezért nem ajánlatos a beutazás. A városokban, főként a forgalmasabb pontokon ajánlott a körültekintő magatartás, óvatosság. A közforgalmú helyekre való belépéskor (metró, áruházak, szállodák és középületek) minden esetben biztonsági ellenőrzésre kerül sor.
- A Külügyminisztérium biztonsági besorolása szerint Indiában az utazási célra nem javasolt térségek („I. Nem javasolt utazási célországok és térségek”): Jammu és Kashmir állam (Ladakh kivételével), a keleti és északkeleti államok (Manipur, Tripura, Assam, Nagaland, Meghalaya, Mizoram, Sikkim és Arunachal Pradesh), valamint a pakisztáni határvidék. Emellett a „II. Fokozott biztonsági kockázatot jelentő célországok és térségek” kategóriába sorolták Bihar, Jharkhand, Chhattisgarh, Nyugat-Bengál és Odisha államokat.
- India egyes szövetségi államaiba, így az Andaman és Nikobar szigetekre is, illetve azok meghatározott területére a turisták belépése előzetes engedélyhez kötött. Az engedélyezési eljárásról és az előzetes engedélyhez kötött területekről érdemes az utazást megelőzően tájékozódni India budapesti nagykövetségén.
- Az indiai szubkontinens rendkívül változatos éghajlati jegyeket mutat, többféle éghajlati jelenség jelentkezhet egyidejűleg az országban. Így nem szabad arra számítani, hogy az adott időszakban az egyik helyszínről a másikra utazva ugyanaz az időjárási helyzet fogad minket pl. hőmérséklet, csapadék és páratartalom tekintetében.
- A monszun-időszakban a nagy mennyiségű csapadékhullás következtében földcsuszamlások és árvizek váratlanul jelentkezhetnek, melyek elsősorban az északnyugati országrészben az utak járhatatlanná válását okozhatják, és előre nem látható időszakokra egyes térségeket megközelíthetlenné tehetnek. Ezért ebben az időszakban kifejezetten kockázatos lehet az e térségbe való utazás.
- India világviszonylatban a harmadik helyen áll a nők ellen elkövetett erőszakos cselekmények számában. Az elmúlt időszakban megszorodtak a női turisták elleni, nemi erőszak körébe tartozó bűncselekmények. Ezért különösen kockázatos az egyedülálló nőként, vagy nőkből álló csoportban történő utazás. Minden női utazónak ajánlott kerülni az indiai kultúrkörben kihívónak számító rövid szoknyát, testhezálló nadrágot, illetve kivágott, ujjatlan felső viselését. Az öltözködésben célszerű konzervatívnak maradni. Javasolt továbbá kerülni a turistalátványosságokon kívüli helyszínekre irányuló látogatásokat, a „mindennapok indiai életviszonyaival” való ismerkedést. Egyénileg utazó magyar állampolgárok esetében fontos különös gondot fordítani a szálláshely megválasztására, annak alapvető biztonsági felszereltségére (jól záródó ajtó, biztonsági lánc, kukucskáló ablak). Sötétedés után célszerű elkerülni a forgalomtól távolabb eső helyeket, a tömegközlekedést ilyenkor már ne vegyék igénybe, a helyi ún. autoriksa taxiba

ne üljenek be, és bármiféle szolgáltatási ajánlatot utasítsanak vissza. Tanúsítsanak kellő óvatosságot, körültekintést nyilvános helyek felkeresésekor. Kerüljenek minden olyan ruházatot vagy viselkedésformát, amit az indiai férfiak kapcsolatteremtésre felhívásként értelmezhetnek (mosoly, szemkontaktus, rövid szoknya vagy baráti ismerkedés).

- Gyakori a külföldiek sérelmére elkövetett csalás, különösen a repülőtereken. A leggyakoribb módszerek a következők. A megérkező turistának utazási ügynök, illetve taxisofőr siet a segítségére és arról igyekszik meggyőzni, hogy az előre lefoglalt szállása már nem működik, leégett, nem biztonságos, vagy éppen nem megközelíthető. Ezt követően a hiszékeny turistát az utazási ügynökkel, illetve a taxisofőrrel kapcsolatban álló utazási irodába, illetve szállodába viszik, ahol hasonló szolgáltatást kínálnak, lényegesen magasabb árért. Gyakori eset, hogy az utazási ügynök, illetve taxisofőr előzetes figyelmeztetés nélkül nem a megadott szállodai címre, hanem utazási irodába, illetve vidéki szállodába viszi a gyanútlan külföldit. Javasolt előre, Magyarországról lefoglalni a szállást. Taxit kizárólag olyan szolgáltatótól érdemes igénybe venni, amelynek saját kirendeltsége van a repülőtéren.
- Előfordul továbbá, hogy a külföldieket italba rejtett kábítószerrel elkábítják, kirabolják, a nők ellen erőszakot követnek el. Semmiképp nem szabad elfogadni ételt vagy italt ismeretlenektől.
- Indiában a műholdas telefonok használata csak külön behozatali engedéllyel lehetséges, az engedély nélküli készülékek használóit adott esetben őrizetbe is vehetik. A hegyi mentés 3000 méter felett nem működik, a légi úton történő mentés lehetősége korlátozott, ezért nem tanácsolják a nepálihoz hasonló hegymászó expedíciókon, hegyi túrákon való részvételt Indiában.

(Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?india>)

7. Infrastruktúra, közlekedés

- India az ország igényeihez képest szegény hagyományos olaj- és szénforrásokban. Bizonytalan az áramellátás, gyakoriak az áramszünetek, és az áramhálózat nincs kiépítve. A házi energiafelhasználás aggregátorokkal, kis napelemekkel és akkumulátorokkal történik. E mellett a hűtőkapacitás és a hűtőkocsik használata is bonyolult és drága.
- A közlekedési és szállítási infrastruktúra nincs jól kiépítve, így minél beljebb kell juttatni az árut az országban, ez annál nehezebb, drágább és időigényesebb. Ez alól csak a légi szállítás a kivétel, amelyet India-szerte használnak az áruszállítás megbízhatóvá tételének érdekében.
- Szárazföldi közlekedés: India közútjai az infrastruktúra elmaradottsága következtében túlszűfoltak, nem biztonságosak, sokszor nem felelnek meg a modern közlekedés kívánalmainak. A fővárosban az elmúlt évben jelentősen nőtt a nem halálos kimenetelű közúti balesetek száma. Indiában baloldali közlekedés van, illetve a nemzetközi jogosítvány elvileg érvényes, gyakorlatilag nem mindig fogadják el. A vasúti közlekedés relatíve biztonságos és gyors alternatíva. Az indiai vasúti hálózat jó, a jegyek foglalása számítógépes rendszeren keresztül történik, ezért nagyrészt megbízható, viszont a vonatok zsúfoltsága miatt célszerű időben gondoskodni a menetjegyről (a nagyobb pályaudvarokon működnek ún. „foreigners” pénztárlablakok, ahol külön kvótából árusítják külföldieknek a

menetjegyeket). Esetenként jelentős késésekkel kell számolni. Biztonsági szempontból javasolt a drágább osztályokon való utazás.

- Légi közlekedés: Indiában belső repülőjáratok használatosak a nagy távolságok miatt, azonban ezek a légitársaságok sokszor nem kiváló állapotú gépekkel repülnek. Újdelhi repülőterének mind a nemzetközi, mind a belföldi terminálja túlszűfolt. Olcsó belföldi légitársaságok igénybevételekor különösen gyakoriak a késések. Érdemes figyelembe venni, hogy nemzetközi csatlakozás lekésése esetén a jegyátíratás nehézségekbe ütközhet. (Forrás: http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/IN/hu/Konzuliinfo/ki_utazasiindia.htm)

8. Repülőterek, légitársaságok

Nemzetközi repülőterek száma: 25.

(Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_airports_in_India)

Közvetlen légi járat nem indul Indiába Budapestről, de egy átszállással szinte mindegyik nyugat-európai reptéren keresztül elérhető Újdelhi vagy Mumbai.

A nemzeti légitársaság az Air India (<http://www.airindia.com/>), melynek fapados leányvállalata is van (Air India Express, <http://home.airindia.in/>), utóbbi főként a Közel-Keletre és Délkelet-Ázsiába indít járatokat.

9. Banki szolgáltatások elérhetősége

- India gyorsan korszerűsödő és fejlődő bankrendszerrel rendelkezik, banki hálózata az egész országra kiterjed. A szektorra az állami tulajdonú bankok és pénzügyi intézmények túlsúlya jellemző. A korábban kizárólagosan állami tulajdonban lévő szereplők mellett a gazdasági reformok eredményeként immár egyre nagyobb számban működnek kizárólag magántulajdonú intézmények is. A bankrendszer szereplői: az állami szektor kereskedelmi bankjai, regionális vidéki bankok, különleges fejlesztési bankok, szövetkezeti bankok, a magánszektor bankjai és a külföldi érdekeltségű bankok. A központi bank, a Reserve Bank of India ellátja a bankrendszer ellenőrzési és felügyeleti funkcióit, az állami pénzügyi és devizagazdálkodási feladatokat, továbbá felelős a banki és egyéb pénzügyi tevékenységek végzéséhez szükséges engedélyek kiadásáért is. A betétbiztosítási feladatokat a központi bank által létrehozott Credit Guarantee Corporation látja el.
- Az indiai bankok által kiállított tanúsítványok, nyilatkozatok a nemzetközileg elfogadott normáknak megfelelnek. Az indiai belföldi bankok egy kormányzati irányelv alapján kihelyezéseik 40%-át kedvezményes feltételekkel folyósítják a mezőgazdasági, az exportcélokat szolgáló és a kisipari/kiskereskedelmi tevékenységet folytató ügyfeleknek. A bankok kihelyezett hitelek 30-40%-át a kormánynak nyújtják.
- Jelenleg közel 50 külföldi bank 180 fiókja működik Indiában, ügyfelek főként a nagyvállalati körből kerülnek ki. Indiában nem teljesen liberalizált a tőke- és valutaforgalom, ezért számos korlátja van a devizaműveleteknek. A magánszektor működésének elterjedésével a versenyhelyzet a bankok között is egyre kielemeztebb, melynek eredményeként szolgáltatásaik színvonala gyorsan emelkedik. A legtöbb magánbank magasan automatizált, elektronikus hálózatba kapcsolt ATM-mel és más ügyfélkiszolgálóval jól felszerelt, és a telefonos és elektronikus banki szolgáltatások széles körét biztosítja.

- Külföldiek folyószámlát és befektetési számlát is nyithatnak Indiában, ehhez az útlevélre és egyéb azonosító okmányokra van szükség. Turisták legfeljebb 6 hónapos időtartamra nyithatnak külföldiek számára létesített bankszámlatípust (Non-Resident (Ordinary) Rupee (NRO) account), de ezen felüli időtartamra is lehetséges a számlanyitás külföldi állampolgárok számára. A számlákon elhelyezett összeg repatriálására is van lehetőség. (Forrás: <http://www.rbi.org.in/scripts/FAQView.aspx?Id=30>)

Néhány jelentős indiai bank internetes elérhetősége:

Reserve Bank of India: <https://www.rbi.org.in/>

Bank of Baroda: <http://www.bankofbaroda.com>

Bank of India: <http://www.bankofindia.co.in/english/home.aspx>

Exim Bank of India: <http://www.eximbankindia.in/>

Punjab National Bank: <http://www.pnbindia.com>

Oriental Bank of Commerce: <https://www.obcindia.co.in/obcnew/site/index.aspx>

(Forrás: <http://hipa.hu/Region/India/Info>)

10. Egyéb

- India telefonos országhívószáma: 91. Újdelhi körzetszáma: 11.
- A munkaidő Indiában meglehetősen vegyes szerkezetű. Hivataloknál, állami intézményeknél a hivatalos munkaidő 10.00-18.00, közben 1 óra ebédidővel. A magánszektor ettől eltérő munkaidőt alkalmazhat. A magánkézben lévő üzletek nyitva tartása nincs szabályozva. A bankok nyitva tartása: hétfő-péntek 10.00-14.00, egyes bankoknál szombaton 10.00-12.00.
- Az üzleti életben a számtalan nyelvjárás miatt az angol nyelv használata az elterjedt, azonban a beszélt angol nyelv nem feltétlenül egyszerűen érthető az európai angolhoz szokott fülnek. Jellemző, hogy néhány európai és ázsiai nyelvet is beszélnek a nagyobb cégeknél, de angol nyelvismeret nélkül Indiában nem lehet üzletet kötni – ebben az esetben tolmács feltétlenül szükséges.

Kultúra

1. Vallás, vallási szokások

- India fő vallása a hinduizmus (hindu vallás), de emellett sok mohamedán és buddhista is él az országban, valamint ezek mellett sok szekta is létezik. A hindu vallásrendszer nem kinyilatkoztatott vallás, mint pl. a keresztény, a muzulmán vagy a zsidó vallás, hanem folyamatosan fejlődik és változik.
- A hinduk hite szerint a lélek örökkévaló, a test átmeneti. Az öröktől fogva létező lélek szüntelenül járja körforgását a létformák milliárdjai között, újjászületéseinek anyagi minősége előző tetteinek jutalma vagy büntetése. A körforgás célja a mindenség teljességének és a Dharmának (Törvény) a megismerése.
- A hívők, életük során, életkoruknak és kasztjuknak megfelelő, kötelező liturgikus eseményeken esnek át, amelyet a papok (brahmanák) szolgáltatnak ki. A hinduknak életük

során célkitűzéseket (purusárthák) kell megfogalmazniuk, melyek a vallás és a társadalmi elvárások alapján szigorúan szabályozottak.

- Szertartásaikat gazdagon faragott templomaikban végzik, a fő helyen az általuk elsőként tisztelt isten szobrával, akinek ételeket, virágokat, illatosítószereket, gyertyákat és keneteket ajánlanak fel. Az istenek számtalan cselekedetét és megnyilvánulását ünneplik, gazdag rítusok sorozatát építve ki a hívők körében. A templomba egyszerű ruházatban és lábbeli nélkül kell bemenni. (Forrás: [http://hu.wikipedia.org/wiki/Etikett_\(nemzeti_saj%C3%A1toss%C3%A1gok\)#India](http://hu.wikipedia.org/wiki/Etikett_(nemzeti_saj%C3%A1toss%C3%A1gok)#India))
- Az aszkéták átmenetet képeznek a szentek és az egyszerű halandók között, az emberi létezés anyagi és misztikus transzcendentális határán léteznek és szentként tisztelhetik őket.
- A hindu vallás rendkívül gazdag jelképrendszere a mindennapi élet eseményeiben, a vallási és rituális élet díszítéseiben, a divatban, vagy a művészetek területén is jelentős szerepet játszik. Elterjedt szimbólum például a svasztika, a végükön jobbra vagy balra hajló, megtört kereszt, mely az állandó mozgást jelképezi. A bindi egy festett, vagy bársonyból készült, kb. fél-egy centiméter átmérőjű pontszerű alakzat, eredetileg a férjzett (nem özvegy) nők jelképe, amelyet a homlokuk közepén hordanak. (Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hinduizmus>)

2. Fontosabb ünnepek

- január 26.: nemzeti ünnep, a köztársaság napja (1950. január 26.)
- Kumbh Mela – hindu zarándoklat, amit néhány évente tartanak meg, ilyenkor több tíz millió ember vesz rajta részt.
- „Loszár” tibeti újév, 15 napos buddhista ünnep egész Indiában, különösen Himácsal Prades, Szikkim, Ladak és Zánszkar (Dzsánszkar) tartományokban., Februárban vagy márciusban tartják, ez tartományonként változó.
- Rámnavámi – Ráma születésnapja – hindu ünnep, 1-9 napig tart, márciusban tartják.
- augusztus 15.: a függetlenség napja (1947. augusztus 15.), India ekkor szabadult fel a brit fennhatóság alól. Az egész országban megünneplik, a leglátványosabban Delhiben.
- Krisna születésnapja, Dzsánmasztami – Krisna szülőhelye, Mathura akár egy héttig is tartja az ünnepet. Máshol lehet, hogy csak imádkoznak vagy édességet ajánlanak fel az istennek. Augusztusban, esetleg júliusban van.
- Eid al-Fitr – háromnapos muszlim ünnep a Ramadán végén, a nők mehndi (=henna) díszítést viselnek.
- Gandhi születésnapja, Gandhi Dzsajanti – Mohandász Karamcsand Gandhi születésének évfordulója október 2-án. Imádkoznak Gandhi krematóriumának helyszínén. Az iskolák és üzletek zárva tartanak.
- Navrátri – hindu ünnep. Kilenc napig tart, a Daszera és Durga istennő ünnepét előzi meg. Különleges táncokat adnak elő, a legnagyobb ünneplés Gudzsarátban és Maharástrában van. Októberben, esetleg szeptemberben ünneplik.
- A fények ünnepe (Diváli) – hindu ünnep. Kartika holdhónapban tartják, októberben vagy novemberben. Diváli (Dipaváli) ötnapos ünnepe. Ajándékozás, tűzijáték, vajégetés és olajlámpák kihelyezése jellemzi. (Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/India#.C3.9Cnnepek>)

3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- India számtalan népcsoport és vallás gyűjtőhelye, melyek legtöbbször békességben megférnek egymással, de a muszlim-hindu ellentét néhány helyen akár terrorveszéllyel is fenyegethet.
- A népcsoportok közti különbségek mind ruházzkodásban, mind étkezési szokásokban, mind viselkedésben eltérnek. Nem szabad megjegyzésekkel illetni tárgyalópartnerünk ruházzkodását, vagy viselkedését akkor, ha ez láthatóan valamiféle rituális jegyeket mutat. (Pl. szikh turbán, hindu binda, imamalom stb.)
- Az indiaiak rendkívül érzékenyek az országukkal, kultúrájukkal kapcsolatos kritikákra. A régi társadalmi-kulturális együttélés elemei, a vallási ellentétek, babonák, hagyományok erőteljesen meghatározzák az indiaiak viselkedését. Ennek egyik fontos eleme, hogy az indiaiak nem mondanak nyíltan nemet, nem mondják ki, ha valamit nem tudnak, vagy nem értenek.
- Indiában nagyon fontos a szóbeli kommunikáció, szeretnek beszélni, beszélgetni. Érdeklődésük sok esetben tolakodónak tűnő kíváncsiság, személyeskedés, de ez megfelel az indiai szokásoknak. Javasolt tartózkodással és fenntartással fogadni bármiféle ajánlatot, meghívást, amire ismeretlennel való szóba elegyedés esetén sor kerülhet. Az indiaiak a külföldiek iránt nem önzetlenül érdeklődnek, meghívásuk sok esetben hátsó szándékot rejthet.
- Előfordulhat, hogy a társaságban lévő indiai hölgyet nem mutatják be. Az indiai nők nem fognak kezet, ezt ne várjuk el, és ne is kezdeményezzük. A hölgyek kézcsókkal történő köszöntése nem szokás.
- Az érzelmek nyilvános helyen történő kimutatása rendkívül ritka Indiában (és általában az ázsiai országokban), még házastársak között is.
- Borraalót a szokásos helyzetekben adjunk, mértéke 5-10%.
- A külföldiek számára csak hivatalos alkalmakkor kötelező az öltöny, ekkor viszont a fehér ing és a nyakkendő is kötelező.
- Az ajándékot, ha az könnyű, jobb kézzel kell átvenni, a nehéz ajándék átvételéhez mindkét kéz használható.
- Indiaiaknak tilos marhabőrből készült ajándékot adni, mivel hazájában a tehén szent állatnak számít. Ugyanígy a csikóbőrös kulacs ajándékozása is felér egy sértéssel.
- A hinduk nem ehetnek marhahúst, de szeszes italt ihatnak.
- Ha kézzel kell enni valamilyen ételt, ahhoz csak jobb kézzel szabad nyúlni. Étkezés után citrommal illatosított meleg vízzel lehet kezet mosni.
- Az indiaiak elvárják a pontosságot.
- Tárgyalás közben még akkor is barátságosak, ha nem születik eredmény.
- Nem illik arról beszélni, hogy az indiaiak melyik kaszthoz tartoznak.
- Sok helyen le kell venni a lábbelit a vendéglátó házába való belépés előtt.
- A sport India egyik központi beszédtemája, azonban ezt óvatosan kell kezelni, mivel a sportot nem ismerők számára a (fanatikus) szurkolók megsértése jelentős kellemetlenségekkel járhat.
- Bollywood Ázsia filmipari központja, mely az üzleti, gazdasági érdekekre is hatással van: a gazdasági hatalom egy jelentős része a bollywoodi elit kezében összpontosul.

- Külföldön jelentős számú indiai kolónia él, leginkább a Brit Nemzetközösség tagállamaiban (pl. Nagy-Britannia, Kanada, Dél-afrikai Köztársaság, Szingapúr, Ausztrália) és az arab országokban, ami nagy jelentőséggel bír az üzleti hálózatok és a munkavállalási lehetőségek szempontjából.

(Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?india> és <http://www.protokoll-info.hu/vilagjaro/india-tele-szenvedellyel-titokkal-es-csodaval-2.php>)

4. További hasznos információ a kultúráról magyar nyelven

<http://indiarol.blog.hu/>

Az Indiai Kulturális Központ által ajánlott programok listája: <http://www.indianembassy.hu/?cat=32>

5. További hasznos információ a kultúráról angol nyelven

Indiai Kulturális Minisztérium: <http://www.indiaculture.nic.in/>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Culture_of_India

További információk, linkgyűjtemény

1. Általános információk

Buseniss Hungary: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-india>

Wikipedia oldal magyar nyelven: <http://hu.wikipedia.org/wiki/India#.C3.9Cnnepek>

Wikipedia oldal angol nyelven: <http://en.wikipedia.org/wiki/India>

Az ország hivatalos honlapja angol nyelven: <http://india.gov.in/>

CIA Factbook angol nyelven: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

A Világbank adatbázisa angol nyelven: <http://data.worldbank.org/country/india>

India központi statisztikai hivatala angol nyelven:

http://mospi.nic.in/Mospi_New/site/home.aspx

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa angol nyelven – tudnivalók a vállalat alapításról:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/india>

Kormányzati portál: <http://india.gov.in/>

India Külügyminisztériuma: <http://www.mea.gov.in/>

India Belügyminisztériuma: <http://www.mha.nic.in/>

2. Újdelhi

Delhi Nemzeti Fővárosi Terület kormánya: <http://delhigovt.nic.in/>

Delhi önkormányzati társaság: <http://www.mcdonline.gov.in/>

International Airport: <http://www.newdelhiairport.in/traveller.aspx>

Delhi Police: <http://www.delhipolice.nic.in/>

Delhi információs portál: <http://www.hohodelhi.com/>

3. Mumbai

Mumbai hivatalos oldala: <http://www.mcgm.gov.in/>

Mumbai rendőrsége: <http://mumbaipolice.maharashtra.gov.in/>

Mumbai információ oldal: <http://www.maharashtratourism.gov.in/>

4. Angol nyelvű napilapok

The Times of India: <http://timesofindia.indiatimes.com/>

Economic Times: <http://economictimes.indiatimes.com/>

Mumbai Mirror: <http://www.mumbaimirror.com/>

Hindustan Times: <http://www.hindustantimes.com/>

Indian Express: <http://www.indianexpress.com/>

5. Repterek és légitársaságok

Újdelhi nemzetközi repülőtér (Indira Gandhi International Airport):

<http://www.newdelhairport.in/traveller.aspx>

Air India: <http://www.airindia.com/>

Air India Express: <http://home.airindia.in/>

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI   Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Írta: Sárosdi Hajnalka

Közreműködtek:

Alberti Éva
Bárdits Anna
Hajdu Miklós
Makó Ágnes
Révész Erika
Tóth István János
Varga Anita
Verba Zoltán

Projektvezető:

Makó Ágnes (vezető kutató, GVI)
e-mail: agnes.mako@gvi.hu

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.
tudományos főmunkatárs, MTA KRTK KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

A kézirat első verziója lezárva: 2013. november

Az országprofil *Leimeter Ilona, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatósága,*
2016 júniusában frissítette.

Projekt: ORSZÁGPROFIL_2013 és ORSZÁGPROFIL_2014

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-05-84

Fax: 235-07-13

E-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>